

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 86

NAAM: TSJECHO-SLOWAKIJE

1. Voorlopig opleggen. Wordt weer opgevraagd.
2. Ter orientering opgevraagd. Geen actie genomen. ^{C/n 26/3/47}
₃ *Genie CEF 27/11/57* C VIII 19-7-48 ✓
4. *Retour ACO* *CULI 19/12.52/1*
5. *Sprijt te i.v. m. Hun had. Dins I No. 13/.*
6. Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd.

februari '70
Werkgr. 2018

HL/GEB.

MINISTERIE
VAN BUITENLANDSE ZAKEN
'S-GRAVENHAGE

VERZOEKE BIJ BEANTWOORDING KENMERK, ONDERWERP, DATUM EN NUMMER TE VERMELDEN

Kenmerk: Directie Algemene Zaken/VZ

Datum: 20 Mei 1952

Onderwerp: Diplomatieke lijsten.

Nummer: 47319.

Bijlagen:

Schutblad is vernietigd
Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen

..... een lijst van te Praag geaccrediteerde diplomaten.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister,
Het Hoofd van het Bureau Vreemdelingenzaken,

H. Leppink

A.N.:

De Binnenlandse
Veiligheidsdienst.-

118063/CR/824

27.9.1951.

Onderwerp; Skodafabr. Tsj.Slowakije.

UITGEROENT

Uit goede bron werd vernomen, dat in Tsjecho Slowakije 140.000 intellectuelen in de fabrieken zijn tewerk gesteld. Hiervan zouden 4 Skoda-fabrieken "bemand" kunnen worden, hetgeen dus wil zeggen dat Skoda in Pilsen momenteel 35.000 arbeiders heeft.

R.A.

Aan de Heer Regeringscommissaris
In Algemene Dienst
Plein 1813 nr. 4
's-GRAVENHAGE.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

~~ONAFGEDAAN~~

CO 118063

07 86

07 86

Afd./Sect.:

A23

Dat.:

11/10/51

Par.:

A3

A

Interne aanwijzingen ACD.

ACD

ACD.

Dat.:

Par.:

11/10/51 A

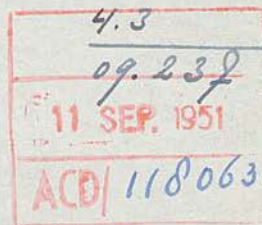
Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

Op 27.9.51 werd aan de BID onder brief nr 118063/CR2/824, de inhoud van het rapport van KB aan Ka. Ra dd. 11.9.51 nr 3073 bij Co 118063 Ka Ra, # 29.9.51.

RAPPORT van KB
voor KA/RA

Nr. : 3073

Betr.: Skodafabr. Tsj.Slowakije

[Uit goede bron werd vernomen, dat in Tsjecho Slowakije 140.000 intellectuelen in de fabrieken zijn tewerk gesteld. Hiervan zouden 4 Skoda-fabrieken "bemand" kunnen worden, hetgeen dus wil zeggen dat Skoda in Pilsen momenteel 35000 arbeiders heeft.]

KB, 11 Sept. 1951

92175

09.237
06.233.3

06.233.0
09.237
15 SEP. 1950
ACD/ 92935

NIET O.K.
ACD/40
DAT: 9-50
PAR: C.M.

NOTA
Van: KA-R.A.
Aan: H C D.

Gaarne retour onbekende afzender met verzoek de gebruikelijke
weg -via Afz. Hoofd en A C D - te willen bewandelen.

12-9-50.

R 417

U 26078c - C 56 - C1/cs2

Spaet
D. L. S. M. C.

31 Augustus 1950.

Land:

TSJECHOSLOWAKIJE/NEDERLAND

Onderwerp:

gevraagde codes door de tsjechische regering

Referenties:

-

09.237
06.233.3
NIET O.K.
ACD/48
DAT: 8/11-50
PAR: CW

06.233.3
09.237
- 4 SEP. 1950
ACD/92175

Datum van waarneming:

25 Juli 1950.

Bron:

de Heer A.v.d.LAAN van de Economische Voorlichtingsdienst van het Ministerie van Economische Zaken

Opmerkingen:

-

SECRET

Verzonden aan:

Marid 6.

Aan het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst,
Javastraat 68
'sGRAVENHAGE.

U 26078c - C 56 - C1/cs2, 31 Augustus 1950.

Betr: gevraagde codes door de tsjechische regering.

Door de Economische Voorlichtingsdienst van het Ministerie van Economische Zaken werd een schrijven ontvangen van de tsjechische Kamer van Koophandel te PRAAG, waarin zij vragen bijzonderheden te mogen ontvangen betreffende "telegrafic codes and coding itself".

Verder werd er om litteratuur verzocht betreffende dit onderwerp en speciaal gevraagd naar het gestelde hierover door Ch. B. BARTO (DEVENTER), Economie en techniek van code en code-condensors, gepubliceerd in 1933 in het Nederlands.

Het schrijven van de Kamer van Koophandel was getekend door Dr S. HANAK en Dr D. ZAVADA.

Het juiste adres van de Kamer van Koophandel te PRAAG is:
Ceskoslovenska Obshodni Komora, U. Obecniho Domu 3, PRAHA 1. tel: 600-41;
telegraf-adres: Obkomora PRAHA;
telex: QU291.

Terzelfder tijd werd door het Hoofdbestuur van de PTT een schrijven ontvangen van de tsjechische PTT, waarin gevraagd werd om handelscodes. Dit schrijven was gedateerd 8-7-50, B/1-3215-1 : 24269/50 en getekend door Ing. KROUČEK m.p.

Zowel de Heer Ir E. MOULIJN van het Hoofdbestuur van de PTT (afdeling documentatie) als de Heer A. van der LAAN van de Economische Voorlichtingsdienst voelden zich enigszins huiverig omtrent deze onverwachte en zeer zonderlinge navragen, waarbij de tsjechische PTT om handelscodes vraagt en de Kamer van Koophandel om telegraphic codes.

Door de Heer van der Laan werd een schrijven geconcipieerd, waarin aan de tsjechische Kamer van Koophandel werd medegedeeld, welke boeken in bibliotheken in NEDERLAND beschikbaar zijn omtrent het gevraagde onderwerp. Zie bijgaande boekenlijst.

Verder werd medegedeeld, dat het boek van de Heer BARTO niet in voorraad was.

(25 Juli 1950).

- d'AGAPEYEFF, A. Codes and Ciphers, 42 OXFORD
- ANRAND, A.M. Book of cryptograms, 40 ANRAND NEW YORK
- CANDELA, A. Mil.Cipher of Commandant Bazeries 38,
CARDANUS PRESS, NEW YORK
- GALLAND, J.S. Historical and analytical bibliography of the
the literature of cryptology, 45, BOSTON+
- HARRIS, F.A. Solving simple institution ciphers, 43, Am.
cryptograms, ROCHESTER, 12, NEW YORK
- MILLEKIN, D.D. Elementary Cryptography and crypt analysis,
43, NEW YORK
- SMITH, E.D. Cryptography, 44, ALLAN & UNWIN, LONDON.

R.265

14. Juni 1950.

1.71
09.267
30 JUNI 1950
ACD/ 88401

N. 24953a - C 56 - C1/CS2

Betr: Kamers van Koophandel in
TSJECHOSLOWAKIJE.

lees nu van ACS

h.s.

Onder dankzegging voor de gegevens, vervat in de bijlage van Uw schrijven, CR/105, d.d. 3-6-1950, moge ik u mededelen, dat ik het tenzeerste op prijs zou stellen, indien mogelijk, enige nadere gegevens van U te ontvangen omtrent de bron, waaruit deze gegevens werden verkregen.

A.

Aan het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
Javastraat 68
'sGRAVENHAGE.

Rapport C

AAN: K.A.-R.A.
VAN: HC.

No. 84592

Betr.: politieke toestand in
Tsjechoslowakije.

Ten verfolge op ACD 84592 wordt thans
medegedeeld, dat geruchten aanhouden.

Te Praag zijn gearriveerd twee Rus-
sische generaals, w.o. Generaal VOROSHILOV.

3/5-50

16. 384
09.27-09.28

09.237
1 JUNI 1950
ACD 86334

NOTA
Van: KA-R.A.

UITGEBOKT

Op 4-5-50 werd aan Clipper brier No. CAH/50/250(84592) geschreven, waarin hem de gegevens vervat in nota no. 84592 dd. 3-5-50 van HC aan KA-R.A. en de daarbij behorende vervolgnota werden doorgegeven.

4-5-50

J.M.R.

Original van de gezondere *K.A. R.A.*
AAN: K.A.-R.A.
VAN: C 10.

No. 84592

Betr.: politieke toestand in
Tsejchoslowakije.

10:10:10 *1100 86357*
Ten vervolge op ACD 84592 dd. 3/5-50 wordt
thans uit Tsjechoslowakije vernomen, dat op 5 Mei 1950
(zults in strijd met de op 3/5-50 doorgegeven berichten)
de Russische Maarschalk VOROSHILOW per vliegtuig in
Praag is aangekomen. Op 3/5-50 was slechts een gedeelte
van VOROSHILOW's gezelschap aangekomen. Op 5/5-50 (dus
bij V's aankomst) was het gehele vliegveld RUZYNE afge-
zet.

Volgens geruchten zou V. de bevrijdingspara-
de in Praag afnemen, terwijl vermoed wordt, dat de komst
van V. in Praag verband houdt met uitbreiding van Rus-
sische invloed op het Tsjechoslowaaks staatsbestel.

Bovenstaand bericht schijnt weer afkomstig
te zijn van een Tsjechische vliegtuigbemanning.

9/5-50

R A P P O R T - C.

Betr.: Politieke verandering
in Tsjechoslowakije

C

09.2.50
3 4 1950
ACD/ 84592

Van betrouwbare zijde werd medege-
deeld, dat van een uit Tsjechoslowakije op 1 Mei j.l. ±
6 uur aangekomen vliegtuigbemanning werd vernomen, dat
in Tsjechoslowakije veel geruchten de ronde doen omtrent
politieke veranderingen, die op 4 Mei a.s. zullen plaats
vinden. Veel wordt gesproken over uitbreiding van Rus-
sische invloed op het staatsbestel, terwijl anderen spre-
ken over hiertegen gerichte verzetsacties.

Waarom men deze moeilijkheden op
4 Mei a.s. verwacht is niet bekend.

HC, 3/5-50

*2 Russische generaals zonden een telegram.
Woroshilow is er al aangekomen.*

4 Mei zal vermoedelijk 7 Mei moeten zijn, opwek de Top. Nat. Frontdag

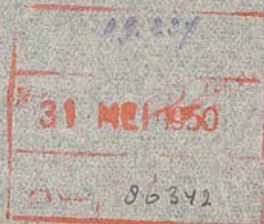
Kopfert

AAN: K.A.-R.A.

VAN: G 10.

No. 84592

Betr.: politieke toestand
in Tsjechoslowakije

Ten gevolge op de berichten van 3/5-50 deelde een heden 12.30 uur uit Tsjechoslowakije aangekomen vliegtuigbemanning mede, dat het ondershands verzet aldaar toeneemt. Volgens hun mededelingen zouden gisteren 21/5-50 het gebouw van het Communistische partijcentrum te Melnic en dat te Badojovica door sabotage ongeluk zijn.

Tevens zou onlangs een fabriek - waar is ongekend - door sabotage zijn afgebrand.

22/5-50

26 September 1949.

Volgno.

4 OCT. 1949

ACD/70852

U 18866 c - C 56 - C1/CS2

Betr: Tsjechoslowaakse organisatie van
het Ministerie van Buitenlandse Handel.

.. Bijgaand moge ik U een rapport betreffende
bovengenoemde instantie doen toekomen, het-
welk mij bereikte uit waarschijnlijk be-
trouwbare bron.

A.

Aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken
Javastraat 68
's GRAVENHAGE .

Ministère du Commerce extérieur, Prague

Organisation

Ministre: Dr. Antonín Gregor

Secrétariat du ministre - quatre divisions - sept sections

1er vice-ministre: Evžen Loebel, chef de la première division

2me " : R. Dvořák, chef de la deuxième division

3me " : Dr. R. Margolius, chef de la troisième division

Conseiller du ministre dans les affaires de l'économie nationale:

M. Bitterman

Corps des secrétaires: Ing. Vlad. Širůček, Dr. Ev. Klíma, Boh. Cenkl,
Emil Jablonský.

La première division comprend les sections I et II, la deuxième les sections III et IV, la troisième les sections V et VI, la quatrième la section VII.

Section I - planification et études - Chef Dr. K. Markus

Rayon I - Planification - Dr. K. Markus

II - Contrôle des marchés étrangers - Dr. K. Maláček

III - Prix - Jar. Turoček

IV - Presse et Information - Jar. Navrátil

V - Documentation - Václav Jiruš

VI - Contrôle des résultats de planification - Frant. Krístůfek

VII - Douanes - Ing. O. Wiškovský

spéciale pour études du commerce extérieur - K. Hudec

Section II - les Sociétés exclusives - Chef Josef Rosický, vice-dir.

E. Jablonský

Rayon I - Questions générales et juridiques - Dr. J. Trojan

II - Placements et libérations - Jan Klíma *Pb 107287*

III - Permissons, décrets spéciaux, permissons spéciales, relations avec l'administration des douanes - Karel Kratochvíl

IV - Métaux et mines - Ing. Vlad. Širůček et Radko Klímaš/Kovo s.a., Koh-l-noor, Ferronet, Poldi, Metalimex, Mines tchécoslovaques/

V - Textil / Controtex /, Cuit et caoutchouc/Exico/, Chimie / Chemapol /, Usines slovaques de Magnesit - Bohumil Cenkl et Miloš Žák

VI - Verre-Céramique-Bois-Papier-Entreprises culturelles/Silkoexport, Cs.keramika, Ligna, Papco, Cs.celulosa, Film nationalisé tchécoslovaque, Orbis, Entreprises de gramophone/ - Dr. Evžen Klíma et Dr. Fr. Jabůrek

VII - Ravitaillement / Kocopol, Centromise, Oleaspol, Cukrex, Cmel-noubler, Cs.skladovny, Tabak/ - Emil Jablonský et M. Jirges.

VIII - Transports-Compensations/Metrans, Merkuria, Darex/
Emil Jablonský et Dr. Václav Sychra.

Rayon de contrôle pour Sections I et II: Josef Pammer / a-Organisation, b-Contrôle, c-questions juridiques/.

Section III/URSS/- Chef Jan Fierlinger, vice-dir. Ing. Kosta

- Rayon I - URSS - Ing. J. Kosta
- II - Questions générales et de contrôle - V. Krupka
- III - SVAG - Ing. V. Cernianský

Section IV Etats de la démocratie populaire/ - Ing. Jan Pleva,
vice-dir. Dr. Benda.

- Rayon I - Pologne - Dr. K. Benda
- II - Roumanie - M. Sindelková
- III - Bulgarie-Albanie - Dr. F. Zlámal
- IV - Hongrie - Ing. B. Roman

Section V / Europe / - F. Hrubíš

- Rayon I - Turquie-Grèce-Yougoslavie - J. Vejvara
- II - Suisse-France et colonies - Ing. A. Seiner
- III - Benelux - Ing. Maruska
- IV - Autriche-Italie
- V - Danemark-Suède-Norvège-Finlande-Islande

Section VI /Outre-mer/ - Dr. Jos. Janda, vice-directeur Dr. Z. Gregor

- Rayon I - Grande Bretagne et Irlande, Empire britannique -
Dr. Z. Gregor
- II - Iran-états arabes-Syrie et Palestine-Israel -
J. Škočdopole
- III - Middle and Far East - O. Viktorin
- IV - USA-Canada-Bizone d'Allemagne - Dr. Ant. Horejš
- V - Amérique latine - J. Herman

Section VII /Sections des cadres/ - Dr. Jar. Hruža, vice-dir.
Dr. F. Čada

- Rayon I - Cadres - planification - M. Filipović
- II - Education - J. Rýdlová
- III - Contrôle - Ant. Ország
- IV - Questions personnelles et de passeports - Josef
Fousek, pour les passeports spécialement
E. Jelínek
- V - Administration / organisation, finances,
économies, comptes, manipulations / -
Dr. V. Pauliny.

G E H E I M.

Verbinding: No.12

29 Juni 1949.

Doss.13/602

Onderwerp: Economische toestand in Tsjecho-Slowakije

Datum ontvangst bericht:-----

Betrouwbaarheid berichtgever: hog niet te beoordelen

Waardering bericht: niet vast te stellen

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Volgno.

29 JUNI 1949

1/CD/ 65110

Hierbij wordt toegezonden een overzicht betreffende
de economische toestand in Tsjecho-Slowakije. (einde)

G r o n d s t o f f e n . De grondstoffenpositie is zeer slecht. Ofschoon de invoer uit de Westerse landen vóór de oorlog geregeld plaats had, is deze thans niet mogelijk op grotere schaal wegens gebrek aan deviezen. De Nationale Bank beschikt immers noch over £, noch over £. Hetzelfde geldt voor de invoeren op grond van Handels-overeenkomsten, omdat de uitvoer naar het Westen van geen betekenis is wegens de grote verplichtingen tegenover de USSR, zodat de Nationale Bank ook uit dien hoofde over onvoldoende deviezen beschikt voor den aankoop van grondstoffen. De geplande productie wordt zogenaamd bereikt, maar zij is absoluut onvoldoende. Grondstoffen, die op de internationale markten slechts verkrijgbaar zijn tegen betaling in dollars of ponden, kan Tsjechoslowakije ook niet van de satelliet-staten krijgen, omdat deze de uitvoer van zekere waardevolle grondstoffen verbieden. Tot nog toe werd het grondstoffenvraagstuk in dier voege opgelost, dat de grondstoffen van nieuwegenationaliseerde kleine bedrijven werden overgebracht naar de reeds vroeger genationaliseerde grote bedrijven. Aldus werden deze althans gedeeltelijk in bedrijf gehouden. Thans openbaren zich echter de kwade gevolgen daarvan, zonder dat er iets tegen te doen valt. Over het algemeen kan men hieraan toevoegen, dat door het stroef functioneren van het ambtelijk apparaat, zelfs de invoer van grondstoffen onmogelijk wordt gemaakt in gevallen, dat deze wel gerealiseerd zou kunnen worden tegen voor de CSR acceptabele voorwaarden.

Daar de beslissing terzake in handen van ondeskundigen is gelegd, worden aldus mogelijke en voor de CSR nodige invoeren geweigerd.

Voor zover zulks de deviezen voorraad toelaat geschiedt de aankoop van grondstoffen in het buitenland door gemonopoliseerde maatschappijen. Daarbij worden niet de normaal gebruikelijke methoden gevolgd, waarbij acht wordt geslagen om tegen prijzen in te kopen, die de concurrentie van het afgewerkte product in het buitenland mogelijk maken. Aldus wordt de afzetmogelijkheid van Tsjechoslowaakse exportartikelen steeds geringer. De tegenwoordige stand in de diverse sectoren is als volgt:

K o v o / metaalindustrie/: De buitenlandse bestellingen dekken de gehele productie van dit jaar. Hierover is echter slechts ca 1/4 der benodigde grondstoffen beschikbaar. Het meest ontbreken gekleurde metalen. Dit gebrek tracht men b.v. op die manier te ondervangen, dat door een fabriek nieuwe shrapnelhulzen in het naar Rusland te leveren product werden verwerkt.

T e x t i e l : Grondstoffen voorradig voor ongeveer 1/2 jaar. Bijzonder slecht is de wolpositie. Rusland levert katoen, maar in minder goede kwaliteiten, zodat uit deze grondstoffen geen voor het Westen geschikt*fabrikaten kunnen worden gemaakt. De voorraden van goede wol worden uitgeput voor leveringen naar Rusland. Onder het devies van een zogenaamde „actie R., werden deze leveringen overwegend uit voorraad, dus als promptleveringen uitgevoerd.

P a p i e r : Deze sector bevindt zich in deplorabele toestand. In het buitenland worden de invoerrechten voor papier en papierproducten steeds meer en meer verhoogd. Waar de CSR het hout tegen ondragelijk hoge prijzen moet inkopen, wordt het vinden van afzetgebieden in het buitenland steeds moeilijker, de passiviteit van deze sector steeds groter. De import van voor de fabricatie van sigarettenpapier benodigde linnen vodden is buitengewoon gering. Export van sigarettenpapier heeft tegenwoordig uitsluitend plaats naar Rusland, terwijl vroeger naar Zuid Amerika werd geëxporteerd en dit een beduidende bron van dollardeviezen was. Een volkomen gebrek aan verfstoffen

belet de fabricatie van gekleurd papier, dat door vreemde afzetgebieden juist het meest wordt gevraagd. In het 1e kwartaal 1949 werden in het geheel geen verfstoffen geïmporteerd, zodat haast uitsluitend kleurloos papier voor binnenlands verbruik werd gefabriceerd.

C h e m i s c h e i n d u s t r i e: Tengevolgè van de volkomen dislocatie van de "Chemapol" geen informatie beschikbaar.

H u i d e n e n r u b b e r : Grotere aanvoeren van rubber uit Holland hadden het vorige jaar plaats op grond van de toenmalige handels-overeenkomst. Over de invoer van huiden ontbreken gegevens. Volgens informaties moeten de door Rusland geleverde huiden in staat van ontbinding hebben verkeerd. Of de onderhandelingen met Argentinië resultaat hebben opgeleverd is niet bekend.

O l e a s p o l /zuivelind./ Aan deze sector wordt door de Nationale Bank bijzondere aandacht geschonken en worden deviezen naar mogelijkheid toegewezen. Volgens informaties van communistische zijde verkregen, levert Rusland vetten voor de margarine en zeepindustrie bevredigend. Deze leveringen zijn echter niet toereikend voor het binnenlands verbruik. Grotere hoeveelheden zal thans Noorwegen leveren op grond van de met de CSR gesloten handelsovereenkomst. De import van boter uit Rusland dekt bij de tegenwoordige rantsoenering de behoefte van 3/4 jaar. De CSR zou zeer gaarne vet en reuzel uit het Westen importeren, maar daarvoor zijn geen dollars beschikbaar.

K o o s p o l / vleessector/. Het vleesverbruik wordt in hoofdzaak door import uit Rusland gedekt. Hongarije en Rumenië leveren eveneens, echter binnen de quota van Rusland. De voorraden zijn ontoereikend. Ofschoon de invoer juist in deze maanden zou moeten plaats hebben, is deze uit het Westen niet mogelijk wegens gebrek aan deviezen.

K o h i n o o r /galanteriewaren/- Deze gemonopoliseerde maatschappij heeft voor dit jaar een productie "gepland" om enkele tientallen % hoger dan het vorige jaar, maar beschikt slechts over 50% van het grondstoffenverbruik van het vorige jaar.

L i g n a / in- en uitvoer van hout/. De eigen houtproductie is absoluut onvoldoende voor het verbruik, maar toch wordt naar het buitenland geëxporteerd vooral naar Holland. Ook België zou volgens de met dat land gesloten handelsovereenkomst het vorig jaar een grote hoeveelheid hout afnemen. Het nam echter in het geheel niets af wegens de te hoge prijzen. Ondeskundige ambtenaren hebben in Finland hout ingekocht voor de CSR tegen hogere prijzen, dat de CSR hout naar het Westen verkoopt. Thans mist Rusland dezelfde prijzen voor zijn leveringen aan de CSR en de regering werd gedwongen daarop in te gaan.

P r o d u c t i e . In alle sectoren staan aan het hoofd ondeskundige politici, waardoor een behoorlijke productie onmogelijk wordt gemaakt. Er werden opzettelijk lage productiecijfers vastgesteld, veel lager /tientallen %/ dan de normale vooroorlogse, alleen om het "geplande" productiecijfer te bereiken, zo mogelijk te overschrijden ter wille van de propaganda. Vele deskundigen in leidende positie, niet-communisten, zijn in de Februariputsh lid van de communistische partij geworden, alleen om zich in hun betrekking te handhaven. Voor ongeveer twee maanden heeft er een nieuwe zuivering plaats gehad, waarbij deze personen uit hun betrekkingen werden ontslagen, indien zij zich politisch niet hadden geëxponéerd en niet genegen waren vervolgens intensief deel te nemen aan het politieke leven. Aldus werd het restant van deskundige leiders uit de bedrijven verwijderd. Grote tekortkomingen vallen te constateren in de chemische industrie. Uit alle sectoren regent het klachten over de slechte kwaliteit van half-

-fabrikaten-

fabrikaten, die deze industrie levert. Deze kunnen in het geheel niet worden gebruikt, vooral niet voor exportartikelen. In hoge mate wordt de productie belemmerd door de vorming van zogenaamde "brigaden". Hierdoor wordt behoorlijk werken feitelijk onmogelijk gemaakt. Aangezien ook leidende personen verplicht zijn aan deze brigaden mede te werken, lijdt de onderneming in alle opzichten. Den laatsten tijd wordt voor leidende personen in industrie, handel en openbaar lezen een zogenaamd "scholing" of "hetscholing" verplichtend gesteld. Deze duurt gemiddeld 14 dagen en bestaat uit voordrachten over en de studie van de voorgeschreven marxistisch-leninistische litteratuur. Geheel onbegrijpelijk, maar het productieproces niet minder storend is de omschakeling van voor een bepaald artikel gespecialiseerde fabrieken op de productie van een geheel ander artikel, dat voor uitvoer in het geheel niet in aanmerking komt. Dit gebeurt den laatsten tijd in het bijzonder in de textielindustrie. Duitse arbeiders, die in enkele fabrieken werden aangehouden, omdat hun vakkennis voor het bedrijf nodig was, worden daar ontslagen en in landbouw- en bosbedrijven tewerk gesteld, zonder acht te slaan op de verliezen, die de fabrieken hierdoor lijden.

E x p o r t : De door "Obzamini" periodiek uitgegeven statistische berichten omtrent den export, berusten, voor wat Rusland betreft, niet op waarheid. Deze export is veel hoger. Rusland misbruikt zijn positie in CSR o.a. als volgt: Indien CSR bezig is met een valuta-sterk land over een belangrijke levering te onderhandelen, koopt het in CSR hetzelfde artikel tegen een lagere prijs op en exporteert het eventueel zelf. Zeer veel heeft de export verder te lijden door de omslachtige werkwijze en slechte geïnformeerdheid van de gemonopoliseerde exportmaatschappijen. Kort geleden werd zulk een nieuwe maatschappij "Mercuria" opgericht voor de behandeling van compensatietransacties. Deze keurt zij eerst zelfs goed en stuurt ze ook nog ter goedkeuring uit een politiek-economisch oogpunt aan het Ministerie van buitenlandse handel. Defacto is deze maatschappij een afdeling van "Obzamini". Ofschoon deze maatschappij een zeer belangrijke taak heeft te vervullen, is zij in het geheel niet geïnformeerd over bestaande mogelijkheden, voorwaarden en voorschriften, waaronder deze transacties plaats kunnen hebben. De directeur dezer maatschappij kan de zaak organisatorisch blijkbaar niet beheersen, omdat alle verdere leidende personen door de communistische partij werden aangesteld. Na de putch kon CSR nog een tijdlang exporteren, omdat er toen nog voorraden van grondstoffen aanwezig waren en op kortere termijn, dandoor andere landen bedongen, geleverd kon worden. Het gebrek aan grondstoffen en de noodgedwongen lange leveringstermijnen maakt het exporteren thans zo goed als onmogelijk, waarbij nog de belangrijke factor komt, dat de Tsjechoslowaakse producten wat kwaliteit en soliditeit betreft, niet meer de goede naam als vroeger bezitten.

Door voortdurende reorganisaties remt "Obzamini" zelfs de exporthandel. Door deze reorganisaties hebben de diverse functionarissen zelfs geen gelegenheid de nieuwe agenda behoorlijk over te nemen, laat staan hun functie behoorlijk te vervullen. Hiervan een voorbeeld: Tegen het einde van het vorige jaar werd door het Ministerie van buitenlandse handel opdracht gegeven om vóór het nieuwe jaar zonder enige achterstand te kunnen beginnen. Om aan deze opdracht te voldoen, werden alle verzoeken en voorstellen afgewezen, maar tegelijk werd belanghebbenden medegedeeld, dat zij hun verzoeken en voorstellen na het nieuwe jaar in ongewijzigden vorm opnieuw mochten voortbrengen.

Volgno.

17 NOV. 1948

ACD/49830

NOTITIE KB 198

BESTEMD VOOR HOOFD C.

De Tsjechische industrieën (speciaal de Skodafabrieken en Zbrojovka) hebben een geheim bevel gekregen voor de geheime vervaardiging van militair materiaal.

Hetzelfde geldt voor de textielindustrie, die ook slechts voor oorlogsdoeleinden zal worden gebruikt.

De voedseltoestand in Tsjecho-Slowakije wordt steeds slechter. Er is een groot tekort aan textiel en levensmiddelen, daar van Tsjecho-Slowakije uit de Russische militaire eenheden in Duitsland worden gefourageerd.

Op alle scholen, ook op de volksscholen wordt nu les gegeven in ideologie. Op de militaire academie, waar tot nu toe slechts leerlingen met een middelbare schoolopleiding werden toegelaten, kunnen nu ook arbeiders komen, ongeacht hun opleiding, mits zij een cursus in ideologie hebben gevolgd.

Het Tsjechische parlement heeft het voorstel betreffende de wet op de bescherming der Volksdemocratische republiek en de wet op het Staatsgerecht aangenomen. Het Staatsgerecht zal misdaden behandelen tegen de belangen van de volksdem. rep., is bevoegd in het gehele gebied van de staat en t.a.v. zowel van burgers en militairen. De beslissing ligt bij de communistische arbeiders, die als juryleden fungeren.

Er is een bevel gericht tot de ministeries van Buitenlandse zaken en Buitenlandse handel om er voor zorg te dragen dat binnen de tijd van een jaar alle niet communistische ambtenaren door communistische worden vervangen.

KB, 16-11-48

63521.

NOTITIE voor C V
van C VIII

Betr: Tsjechische Twee-jarenplan.

Ik moge U verzoeken bij Uw relatie te willen informeren naar hetgeen hem bekend is nopens het volgende:

"In kringen van Tsjechische refuges gaat het gerucht dat het twee jaren plan in Tsjechoslowakye voor de industrie gevaar loopt te mislukken in verband met het gebrek aan Ponden, Dollars en grondstoffen.

Binnenkort zouden de laatste reserves van deze valutas zijn opgebruikt; daarom zou de Nationale Bank te Tsjechoslowakye in het buitenland zwarte dollars kopen tegen hoge koersen, terwijl bovendien pogingengedaan zouden worden in de U.S.A. dollar-leningen te verkrijgen ter financiering van de import van essentiële grondstoffen en machines."

13.6.49

Koninkje van de avon op

GEHEIM

Volgno.

7-6-49

ACD/63521

U 16710 c - C 56. KE 2

PA
Pot

27 Mei 1949

Mij werd bericht uit kringen van Tsjechische refugés dat het Tsjechische tweejarenplan voor de industrie gevaar loopt te mislukken in verband met het gebrek aan grondstoffen tengevolge van het tekort aan Ponden en Dollars.

Binnenkort zouden de laatste reserves van deze valutas zijn opgebruikt: daarom zou de Nationale Bank te Tsjecho-Slowakije in het buitenland zwarte dollars kopen tegen hoge koersen, terwijl bovendien pogingen gedaan zouden worden in de U.S.A. dollar-leningen te krijgen ter financiering van de import van essentiële grondstoffen en machines.

Ik zal het op hoge prijs stellen indien U bij Uw contacten nadere informaties over deze kwestie zoudt kunnen krijgen.

A.

Aan het Ministerie van Algemene Zaken,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

Volgno.

9 NOV. 1948

ACD/ 49118

NOTITIE VAN B.II,
bestemd voor HOOFD C.

c

Bijlage ontvangen van

J.A.Vorstman.

5-11-48.

B.II.

1411
49110

Berichten uit Tsjecho-Slovakije.

De revolte in Tsjecho-Slovakije op 20 Febr. 1948 is vanuit Rusland uit voorbereid, doch uitgedoord door de Tsjech STRANSKY (vroeger genaamd Salzmann, Sudetenduitser). Deze is secretaris van de Tsj. Sl. Comm. Partij. Tevens is hij lid van de Cominform en afgevaardigde in de National-Sammlung. Stransky treedt weinig in het openbare leven, maar wordt beschouwd als de man achter de schermen, die de touwtjes in handen heeft. Hij heeft gedurende de revolte samengewerkt met de Rus BBRIA, van het Polit-Bureau, die tijdens deze revolte in Tsj. Sl. was.

In de Comm. Partij is het leiderschap van de Economische Afdeling in handen van Ing. FREJKA, Sudetenduitser en voorheen genaamd Freund, afkomstig uit Reigenberg. Frejka heeft in Oct./Nov. 1947 een brochure geschreven, welke brochure in Maart 1948 te Praag is verschenen en waarin de lijn voor het toekomstig economisch leven voor Tsj. Sl. wordt uitgestippeld. In de praktijk houdt men zich aan de in deze brochure gegeven richtlijnen.

De gehele industrie van Tsj. Sl. wordt genationaliseerd. Privé export is verboden. ~~Hij~~ is er niet meer, of is men bezig deze te liquideren of te nationaliseren.

Reeds genationaliseerd zijn de volgende industrien:

Ijzerwaren, machines enz. De vertegenwoordiging van deze industrie is in handen gelegd voor Nederland van Josef Kokes, directeur van de Fa. Fragomet, J.W. Brouwerplein Amsterdam.

Papierindustrie, de vertegenwoordiging voor Nederland is in handen gelegd van BIJL, (Tsj. Sl. Paper Compagny), Bijl was voorheen werkzaam bij fa. Proost en daarvoor bij de fa. Gepassy, van Gebr.'s van Reekum (Vermoed wordt, dat spoedig hier iemand zal komen uit Tsj. Sl., die naast Bijl zal komen te staan.)

(Deze vertegenwoordiging voor de Tsj. Sl. papier-industrie wilde men in handen leggen van iemand, die Tsj. Sl. thans is ontvlucht ~~aan~~ aan wie deze gegevens zijn ontleend. Hem werd de alleen-vertegenwoordiging aangeboden voor Nederland en de Nederl. Gewesten, echter onder voorwaarde, dat hij zich bereid verklaarde, alle politieke gegevens omtrent Nederland aan de regering te Tsj. Sl. door te geven. Deze weigerde, waarna hem zijn paspoort met daarin de visa voor Nederland, werd afgenomen. Hij kon geen visum voor Nederland meer krijgen. Wel kon hij nog een emigratievisum krijgen, tegen betaling, voor hem en zijn gezin, van 50.000 Kr.

Voorts is genationaliseerd de Chemische industrie. Vertegenwoordiging voor Nederland nog onbekend.

Aan het Hoofd van de spionage afdeling staat de Politiegeneraal VOJTA (naam kon niet met voldoende zekerheid worden opgegeven). Medewerker van hem is Dr. WEHLE, met wie berichtgever bovenbedoeld onderhoud had, waarin hem dit aanbod werd gedaan.

De leider van de Visa-afdeling is Dr. BROŽ, die geregeld samenwerkt met de spionage afd. Tevens is op de Visa-afd. een Rus werkzaam, (naam, rang en werkzaamheden, konden niet worden opgegeven), die alle visa moet fiatieren.

Volgens berichtgever, dient men er rekening mee te moeten houden, dat alle vertegenwoordigers van Tsj. Sl. in het buitenland voor hun uitzending grondig getest zijn en als berichtgever voor hun regering op treden.

Amsterdam 1 Nov. 1948.

NOTITIE ACD II

Plojhar, CSR

Volgno.

- 5 OCT. 1949

ACD/46913

Betr. : PLOJHAR

Bijgaand doe ik U toekomen foto van PLOJHAR uit Tsjecho-Slowakije. Hij werd als katholiek geestelijke door de Gestapo gearresteerd en verbleef in Buchenwalde en Dachau. Hij zit in het Tsjechische Parlement als katholiek afgevaardigde en is minister van Gezondheid.

Plojhar sprak n.a.v. de opname van de Duitse en Oostenrijkse Ver.v.Ex-politieke Gev. in de FIAPP : " Onze strijd gaat verder tot daar, waar de volkeren hun lot zelf in de hand nemen, tot waar het volk spreken en regeren zal, tot waar het volk besluiten zal nemen."

4 October 1948.

86

NOTITIE ACD II

Dolansky, CSR

Volgno.

- 5 OCT. 1948

ACD/46911

Betr. : Dr. Jaroslav DOLANSKY

Bijgaand doe ik U toekomen foto
| van Dr. Jaroslav DOLANSKY uit Tjecho-Slowakije.
Hij was voor de oorlog communistisch afgevaardigde
in het Tjechische Parlement en werd als zodanig
door de Duitsers gearresteerd en naar Sachsenhau-
sen overgebracht.
Hij behoorde tot het internationale kampcomité en
is thans minister van Financien in Tjecho-Slowakije.

4 October 1948. 1

86

NOTITIE ACD II

Betr. : Dr. NEUMANN

Volgno.

- 5 OCT. 1949

ACD/46909

Bijgaand doe ik U toekomen foto van
Dr. NEUMANN uit Tsjecho-Slowakije. Hij was voor de be-
zetting Tsjechisch afgevaardigde van de Nationale Ver-
gadering en burgemeester van de stad Ceske Budejovice.

In 1939 werd hij door de Gestapo ge-
arresteerd en overgebracht naar Buchenwald, waar hij in
Mei 1945 werd bevrijd.

Na zijn terugkeer werd hij Algemeen
Secretaris van de Tsjechische Ver. voor Ex-Politieke Gev.
en in 1947 vice-president van de FIAPP.

Hij is minister voor het postwezen in Tsjecho-Slowakije.

4 October 1948.

NOTITIE ACD II

Zapotocki, CSR

Volgno.

- 5 OCT. 1948

ACD/46906

Betr. : ZAPOTOCKI Antonin.

Bijgaand doe ik U toekomen foto van
x) ZAPOTOCKI Antonin. Zapotocki, die als mijnwerker in
het Tsechische kolengebied Kladno werkte, werd in ver-
band met zijn lidmaatschap van de Tjechische communis-
tische partij direct na de bezetting door de Duitsers
gearresteerd en in 1939 naar Sachsenhausen overgebracht.

Hij was lid van het internationaal com-
mité van gevangenen in Sachsenhausen, alwaar hij door
de Rode Legers werd bevrijd. Na zijn terugkeer in Tjecho-
Slowakije werd hij tot Minister-President gekozen.

4 October 1948.

86

NOTITIE KB 109

BESTEMD VOOR C.

c

Volgno.
1-OCT. 1948.
46793

In de Tsjechische stad Rakovnik wordt momenteel door de Russen een uraniummijn geëxploiteerd. Er werken naast enige Tsjechische ingenieurs ca. 12000 dwangarbeiders onder direct Russisch toezicht. De arbeiders bestaan uit politieke delinquenten en moffen-krijgsgevangenen. Onderdelen van het USSR en Tsjechische leger houden de vindplaatsen streng geïsoleerd van de buitenwereld.

Het erts ondergaat ter plaatse enige behandeling- veel delfstoffen worden per spoor naar Rusland vervoerd. Men werkt er onder hoogspanning.

Dit bericht is reeds ter kennis gebracht van de B.I.D.

KB, 30-9-48.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN
Javastraat 68.

's-Gravenhage, 30 Juli 1948.

No. 40199.

G E H E I M.

UITGEBOKT

1948

Uit officiële bron ontving ik het bericht, dat door chauffeurs, die op weg naar Tsjecho-Slowakije de doorlaatposten aan de Ned. grens passeerden, gemeld werd, dat tijdens de sportfeesten in Praag getracht zou worden de huidige regering omver te werpen, in verband waarmede de communistische partij de organisatie der feesten ter hand genomen zou hebben.

Dit bericht is inmiddels door de feiten achterhaald, doch het leek mij niet ondienstig, Uw aandacht te vestigen op deze chauffeurs, die kennelijk zeer goed ingelicht waren.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Hoogedelgestr. Heer P.J.M. Driebeek
Regeringscommissaris in Algemene Dienst
Plein 1813 No. 4
's-GRAVENHAGE.

CT

E. van der Noordaa.

G.M.

7 Juli 1948

Volgno.

Litt C 48 Geheim/GrVD 577

Bijlagen: 1

8 JULI 1948

Onderwerp: Voorgenomen poging
tot omwenteling in Tsjecho-Slowakije.

ACD/40199

Te Uwer informatie doe ik U hierbij
toekomen afschrift van een rapport,
opgemaakt door Z, betrekking hebbende op
een voorgenomen poging tot onverwerping
van de regering in Tsjecho-Slowakije,
tijdens te houden sportfeesten in dit land.

Dezerzijds wordt Hoofd Sectie G 3
van de Generale Staf terzake ingelicht.

G.M.

AAN:

Hoofd C.V.D.

VEILIGHEIDS-RAPPORT.

BERICHT.

G E H E I M.

No. 3.

Datum van bericht: 26 Juni 1948.

Rapporteur: Cn 7

Van wie is het bericht afkomstig: Chauffeurs die D.P. passeerden.

Betrouwbaarheid van de berichtgever: Betrouwbaar.

Betrouwbaarheid van het bericht: Niet te controleren.

Welke actie's zijn ondernomen: Telefonisch gemeld.

Met welke instantie's wordt samengewerkt: Geen.

Ik heb de eer U het navolgende te rapporteren:

In Tsjecho-Slowakije zullen a.s. Zondag grote sportfeesten plaats vinden. Aanvankelijk werden deze sportfeesten georganiseerd door niet-communistische verenigingen.

Tijdens deze feesten zal getracht worden de tegenwoordige regering in Tsj.-Slow. omver te werpen.

Waarschijnlijk in verband met het vorenstaande is kortgeleden de organisatie der sportfeesten door de communisten ter hand genomen, met het gevolg dat vele der reeds ingeschreven verenigingen zich voor deelname hebben teruggetrokken.

Teneinde de sportfeesten toch doorgang te doen vinden zijn in de landen welke onder communistische invloed staan, de aldaar bestaande verenigingen aangezegd zich gereed te houden aan het sportfeest deel te nemen. De sportfeesten zullen doorgang vinden, zij het dan ook met communistische georiënteerde verenigingen.

In Praag waar de sportfeesten zullen plaats vinden, zijn de vertegenwoordigers van expeditie-bedrijven uit het buitenland aangezegd, om hun kamers gedurende de sportfeesten te verlaten en ergens anders een onderdak te zoeken daar alle beschikbare ruimten moeten worden gebruikt voor het onderbrengen van de deelnemers.

Cn 7

VOOR EENSLUIDEND AFSCHRIFT
FOR TRUE COPY

De Adj. O O.

OPGELEGD
Volgno.

27-5-48

ACD / 36483

NOTITIE KB
TSJECHO-SLOWAKIJE

Mening over de nieuwe situatie van Prof.
Dr. J.L. HROMADKA.

Prof.Dr. J.L.HROMADKA, deken van de Jan Hus-faculteit van de Universteit te Praag, die van 1939-1947 een hoogleraarschap (als gast) in de theologie waarnam aan het Seminarie te Princeton (USA), was kort geleden voor een conferentie in Zwitserland als gedelegeerde van zijn land bij de conferentie der Verenigde Naties voor vrijheid van de pers. Op zijn terugreis bezocht hij Geneve en ~~van~~ ^{aan} deze gelegenheid heeft een medewerker van de Oecumenische Persdienst hem een vijftal vragen voorgelegd, die wij met de antwoorden van Prof.HROMADKA gaarne doorgeven.

27 Mei 1948

BULLETTIN 4e jaargang no 16 van 17 April 1948 - PERSBUREAU DER NED. HERVORMDE KERK No.14;

1. Wat kan de Kerk doen om een goed begrip te vormen in een tijd, waarin de verdeling tussen Oosten en Westen verder doorgaat. Wat kan zij doen in Tsjecho-Slowakije en elders?

"Lange jaren heb ik de hoop gehad, dat mijn land een blijvend ontmoetingspunt zou kunnen zijn voor de volken in Oost en West met betrekking tot de essentiële problemen van onze dagen. Thans is Tsjecho-Slowakije opgenomen in het blok van het Oosten. Niettemin is deze zending daarmee niet beëindigd. De Christenen van mijn land beschouwen het als hun voornaamste verantwoordelijke taak hun pogingen voort te zetten onder alle volken van alle landen het gesprek met elkander niet af te breken. Dit is, met het oog op de mij gestelde vraag, ook juist de opdracht der Kerk, waar zij ook is: om dwars door alle scheidingen tussen Oost en West heen, het de volken mogelijk te maken, dat zij het beste, dat zij aan nationaal erfgoed bezitten, elkander kunnen aanbieden.

2. Wat beschouwt U als het voornaamste misverstand bij het Westen omtrent de jongste ontwikkelingen in Tsjecho-Slowakije?

Als zodanig meen ik, dat de gebeurtenissen van 20-27 Februari jl. veel te eenzijdig worden beoordeeld en uitgelegd. Het was een werkelijke revolutie, die diep heeft ingegrepen in de sociale en economische structuur van het land. Wij kunnen dit aanduiden als de totale ineenstorting van de Tsjecho-Slowaakse bourgeoisie.

Indien men in de Februari-gebeurtenissen slechts een heel gewone politieke crisis ziet of een uitbreiding van het bolsjewisme, dan ziet men toch de betekenis van deze interne omwenteling over het hoofd, dan verliest men zich hoofdzakelijk in zijn verontwaardiging en heeft men geen oog voor de achtergrond van deze gebeurtenis. Want het nationale leven van Tsjecho-Slowakije verkreeg een nieuw historisch begin. Het land verkreeg een socialistische basis. Wij mogen verschillen in methoden met de overwinners, maar men moet niet voorbijzien het feit, dat hele groepen der bevolking geen constructieve plannen hadden of politieke bekwaamheid en een werkelijk inzicht in hetgeen in land en historie geboden was. Zonder de achtergrond van de internationale spanningen en de macht van de Sovjets, zou de ontwikkeling van Tsjecho-Slowakije een wellicht meer normaal democratisch verloop hebben gehad. Maar dat neemt niet weg, dat de overwinning van het Tsjecho-Slowaakse communisme niet mag worden uitgelegd als een ingreep van de Sovjet-Unie. Het was tot op zekere hoogte een demonstratie van de slapheid, die de groepen, die met het Westen contact hielden, kenmerkte.

3. Is het Westen, naar Uw mening, al te spoedig genéigd Tsjecho-Slowakije af te schrijven?

Ongetwijfeld. De gemiddelde West-Europese mens beschouwt Tsjecho-Slowakije als een gesovjettiseerd, als een door Rusland gecontroleerd land en ziet niet de wezenlijke scheppende elementen van zijn nieuwe leven. Het Westen dient niet te vergeten, dat de Februari-gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije ernstige en waarschuwendende vragen hebben gericht tot de Westerse wereld, of deze wel een werkelijke morele en politieke macht bezit om de huidige problemen van menselijk leven het hoofd te bieden. Schrijft men Tsjecho-Slowakije af, dan gaat dit in tegengestelde richting. Niemand onzer mag te zelfvoldaan of te zelfverzekerd zijn. Wij moeten naar elkaar luisteren.

4. Hoe is de huidige situatie ten opzichte van de vrijheid van godsdienst en met betrekking tot andere persoonlijke, fundamentele vrijheden?

De vrijheid van kerk en godsdienst ^{is} zijn door het nieuwe regiem plechtig geproclameerd. De Kerk valt onder geen enkele beperking ten aanzien van haar bestaan en haar werkzaamheid. Maar, menselijk gesproken, hangt de toekomst der Kerk af van de moed en de geestelijke spankracht der belijdende Christenen. De communisten hebben een afgebakende levensbeshouwing: zij geloven met grote zekerheid in hun zaak, zij zijn gediciplineerd, vindingrijk, ijverig. De tijd, dat godsdienst een soort van ornament was of een zoete limonade, is voorbij. Slechts de in de tijd gesproken boodschap, die geen compromis kent, bracht daar, waar de gevaren het grootst zijn, zal zegevieren. Onze persoonlijke vrijheden zullen tot vrij grote hoogte afhangen van ons besluit, geen enkele wereldse macht toe te staan tussen beide te komen, in hetgeen wij diep in ons hart beschouwen als heilige, onschendbare goddelijke waarheid. Alles is wezenlijk "existentieel" geworden. Bijvoorbeeld, de Christenen, die genoopt worden tot de strijd op de grens van dood en leven. De communisten weten echter, wat zij willen. Weten wij wat wij willen en wat wij geloven?

5. Welke is de bedoeling van Uw dienst in het Comite van Actie?

Ik werd ^{als} lid van het Centrale Comite van Actie gekozen zonder mijn voorkennis. Mijn lidmaatschap daarvan is voor mijn eigen verantwoordelijkheid. Mijn houding ten opzichte van de sociale en economische frontverandering van mijn land, is kritisch constructief. Zonder een positieve bijdrage te leveren tot de progressieve beweging der historie, zouden wij wel eens aan de kant kunnen worden gezet.

Aan de andere kant kunnen wij, menselijk, gesproken, wellicht sterk genoeg zijn om de brandende stroom der historische verandering te leiden en te vormen tot hetgeen wij zien als waar, edel, recht en rechtvaardig. Met betrekking hiertoe liggen er kansen om het volk te helpen, dat onrechtvaardig en willekeurig is beoordeeld.